

ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

УТВЪРДИЛ:

ИНЖ. Д-Р ДАНИЕЛ ЦАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА
ВЕЛИКО ТЪРНОВО

ПРОГРАМА „ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОФИЛАКТИКА НА ЗДРАВЕТО ЗА НАСЕЛЕНИЕТО НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО“

Септември 2023 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

През последните години страната ни е изправена пред глобални изпитания в областта на здравеопазването и най-вече в осигуряването на качествена и навременна здравна помощ за населението на Република България.

Такава тенденция се наблюдава и в Община Велико Търново, особено за жителите на малките, отдалечени и труднодостъпни населени места, чиито достъп до здравно обслужване е силно ограничен.

Няколко десетилетия вече се полагат системни усилия за контрол на хронични незаразни болести /ХНБ/, като в много от развитите страни има постигнати забележими резултати. Проведените изследвания в тази насока доказват съществуването на фактори на риска, които са общи за повечето хора, засегнати от ХНБ, като редуцирането на тези фактори може да намали смъртността и заболяемостта, съответно и бремето за обществото.

Формулирана е Концепция за факторите на риска за здравето, която днес е в основата на профилактиката на хроничните незаразни болести. Съществуват различни класификации на факторите на риска. Според една от тях те се делят на модифицируеми (предотвратими) и немодифицируеми (пол, възраст, наследственост). Предотвратими са факторите, свързани със социалната среда и поведението на хората.

От 2016 г., в изпълнение на проектни дейности по различни процедури, финансирани със средства от Европейския съюз, Община Велико Търново, наред със социалните услуги, които предоставя в домашна среда, подкрепя нуждаещите се от грижа лица и със здравни услуги и с консултации на място в домовете им.

Към момента, в изпълнение на дейностите по Проект „Грижа в дома в Община Велико Търново“, Община Велико Търново предоставя интегрирани здравно-социални услуги и психологическо консултиране на нуждаещите се лица на територията на населените места в общината.

Назначените по проекта медицински сестри предоставят здравни услуги и консултации на място в домовете на потребителите, а именно:

- Извършват измерване на витални показатели (кръвно налягане, пулс, кръвна захар, температура);
- Наблюдават здравословното състояние на потребителите и при необходимост оказват спешна медицинска помощ, съобразно компетенциите си;
- Събират и предоставят здравна консултация, според индивидуалното състояние на потребителя;
- Осъществяват промоция на здравето, превенция и профилактика на социално значими заболявания;
- Поставят инжекции и други манипулации, при необходимост;
- Предоставят съвети за хигиена и хранене;
- Обработват рани, в т.ч. и декубитуси, предоставят консултация на потребителите за ограничаване и предпазване от появата на рани от залежаване;
- Проследяват приема на лекарства от потребителите и др.

Община Велико Търново провежда последователна и устойчива социална политика за подкрепа в домашна среда за лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа.

Първичната превенция на здравето е от съществено значение за цялото население в общината, а не само на лицата, които вече са изложени на висок риск.

В тази връзка Община Велико Търново активно работи в посока разширяване и надграждане на предоставяните до момента мобилни интегрирани здравно-социални услуги, особено за жителите на малките, отдалечени и труднодостъпни населени места на територията на общината, където достъпа до здравни грижи е силно ограничен или изцяло липсва.

II. СЪЩНОСТ НА ПРОГРАМАТА

Основната причина за заболяемост, инвалидност и смъртност сред населението са хроничните незаразни заболявания, като факторите, които ги обуславят, в повечето случаи въздействат много преди да се достигне пенсионна възраст. По тази причина подобряването на качеството на живот и ограничаване на тежестта на хроничните заболявания и уврежданията са свързани с мерки на въздействие в много по-ранна възраст, които са насочени основно към промоцията на здравето, профилактиката на заболяванията, ранната диагностика, своевременното лечение и по-доброто управление на здравословното състояние. Всичко това може да се постигне, чрез надграждане и разширяване на изпълняваните до момента в Община Велико Търново политики за промоция на здравето и профилактика на заболяванията.

Важен подход от гледна точка на постигане на ефект за цялото население на Община Велико Търново е насърчаването по различни начини на ранното откриване на заболяванията, включително активно участие в провеждането на скринингови програми по основни в своята мащабност и инвалидизиращи заболявания.

През годините Община Велико Търново успешно реализира дейности по Програма „Здрави деца в здрави семейства“, чиято цялостна концепция е насочена към подобряване на здравето на децата и намаляване на риска от преждевременно развитие на хронични неинфекциозни болести, здравословният начин на живот, здравословното хранене и физическата активност, насочена към децата в училищна възраст и техните родители. Програма “Здрави деца в здрави семейства” предлага надеждна рамка за политика и стратегия в областта на първичната и вторична профилактика на затлъстяването, ниската двигателна активност, нездравословното хранене.

Натрупаният дългогодишен опит при реализиране на дейностите по Програма „Здрави деца в здрави семейства“ в Община Велико Търново, постигнатите положителни промени в здравословното поведение и начин на живот на учениците, активната подкрепа на многобройните партньори, са фактори които ни дават основание да считаме че програмните инициативи могат да се прилагат и реализират успешно и сред възрастното население, и да допринесат за по-високо ниво на общественото здраве.

С цел насърчаване към здравословен начин на живот, заедно с дейностите по превенция, усилията на Община Велико Търново са насочени към осигуряване на универсален и лесен достъп за всеки жител на общината до първична профилактика, в т.ч. скрининг на основните рискови фактори за хронични незаразни болести - високо кръвно налягане, диабет, затлъстяване и други социално-значими заболявания.

Чрез разширяване и надграждане на услугите, предоставяни по Проект „Грижа в дома в Община Велико Търново“, ще се осигури пълноценна здравна грижа не само за

потребителите на проекта, а и за всички жители на общината, особено в малките, отдалечени и труднодостъпни населени места.

Дейностите по Програма „Превенция и профилактика на здравето за населението на Община Велико Търново“ са насочени към промоция на здравето, превенция и профилактика на социално значими заболявания, както и измерване на определени жизнено показатели.

За целта са осигурени Преносими медицински куфарчета /ПМК/, снабдени с диагностични медицински устройства за събиране и съхранение на физиологични данни в реално време, а именно:

- термометър - за измерване на телесна температура;
- комбиниран апарат за измерване на кръвно налягане и електрокардиограф – за определяне на електрическата активност на сърцето /ЕКГ/;
- спирометър – за оценка на функциите на белите дробове при дишане, чрез измерване на въздушния поток при влизането и излизането от белите дробове;
- глюкомер – за определяне на концентрацията на глюкоза в кръвта /кръвна захар/;
- пулсоксиметър – отчита кислородното насищане на кръвта;
- анализ на урина с тест-ленти, измерващ едновременно няколко показателя;
- преносим компютър за въвеждане на данни в реално време.

При употребата на спирометър и глюкомер са осигурени индивидуални, еднократни консумативи за всяко лице, което желае да се включи в измерването на тези показатели.

Консултациите и измерването на здравни показатели се осъществяват в съответното населено място от медицински специалисти, назначени в изпълнение на дейностите по Проект „Грижа в дома в Община Велико Търново“, по предварително изготвен график.

III. ОБХВАТ НА УСЛУГАТА

Дейностите, изпълнявани по Програма „Превенция и профилактика на здравето за населението на Община Велико Търново“ са важен аспект от системата за превенция на риска и подкрепа за независим живот в домашна среда. Те са насочени предимно към жителите на малките, отдалечени и труднодостъпни населени места в Община Велико Търново, където е ограничен или липсва изцяло достъп до здравно обслужване на населението. /напр.: с. Никюп, с. Малки Чифлик, с. Леденик, с. Присово, с. Плаково, с. Шереметя, с. Момин сбор, с. Пушево, с. Емен, с. Ялово, с. Вългевци, с. Габровци, с. Райковци, с. Големаните, с. Войнежа, с. Буковец, с. Беляковец, с. Арбанаси, с. Миндя, с. Къпиново, с. Шемшево, с. Ветринци и др./

Предоставяните услуги са напълно безплатни и от тях могат да се възползват всички жители от населените места в Община Велико Търново, със затруднен или липсващ достъп до здравни услуги, без ограничение за възрастта и здравния статус.

IV. РЕД И НАЧИН НА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГАТА

Организирането и координирането на Дейностите изпълнявани по Програма „Превенция и профилактика на здравето за населението на Община Велико Търново“ се осъществява от екипа на Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“ при Община

Велико Търново, съвместно с Кметове/Кметски наместници на населените места в Община Велико Търново.

За реализиране на дейностите активно участват и лицата, назначени на длъжност „Уредник“ в Клуб на пенсионера и инвалида /КПИ/ и Център за работа с деца и младежи /ЦРДМ/ в съответното населено място.

Кметът/Кметският наместник на съответното населено място определя помещението, в което ще се извършват консултациите и измерването на здравни показатели.

До 25-то число на всеки месец, служители от Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“, съвместно с Кметове/Кметски наместници на населените места в Община Велико Търново изготвят График за следващия месец, с дата и часови диапазон на посещенията на медицинските специалисти в съответното населено място. За да се избегнат отклонения в здравните показатели на лицата, времето за посещения на медицинските специалисти ще бъде съобразено с часовия диапазон, подходящ за измерването им /сутрин/.

С цел своевременно информиране на населението, изготвения График се предоставя от Кмета/Кметския наместник или определено от него лице, в т.ч. Уредник на КПИ/ЦРДМ на жителите на съответното населено място.

До 3 /три/ работни дни, преди датата на посещение на медицинските специалисти в съответното населено място, лицата, които имат необходимост от предоставяне на здравна консултация и/или измерване на здравни показатели заявяват своето желание за включване в услугата при Кмета/Кметския наместник на съответното населено място или при определено от него лице, което да осъществява организацията за реализирането на услугата. При заявяването си, лицето посочва кои здравни показатели желае да бъдат измерени.

Списък с трите имена и ЕГН на лицата заявили желание за включване в здравната услуга, както и заявените от тях потребности се предоставя на служител от Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“ до 2 /два/ работни дни, преди датата на посещение на медицинските специалисти в съответното населено място.

В случай, че за насрочената дата за посещение в съответното населено място няма желаещи за включване в предоставяните услуги, служител от Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“ актуализира Графика и при възможност включва друго населено място.

В деня на посещението на медицински специалист в съответното населено място, лицата включени в горесцитирания списък, следва да бъдат в определеното от Кмета/Кметския наместник помещение. Когато са налице затруднения в придвижването, медицинските специалисти извършват желаната от лицето здравна услуга на място в дома му.

За всяко посещение в съответното населено място, медицинските специалисти вписват информация в електронен формат, съдържаща данни за лицата, на които е предоставена здравна услуга, както и данни за всички измерени здравни показатели и проведени консултации.

Лицата, включени в предоставяните здравни услуги, които не са потребители на Проект „Грижа в дома в Община Велико Търново“, при възникнала потребност и желание от тяхна страна да ползват и здравни услуги, предоставяни по проекта, следва да подадат Заявление – декларация за включване в проектните дейности.

След депозиране на Заявление – декларация, Социален работник или Координатор грижа за възрастни хора в общността, назначени по Проект „Грижа в дома в Община Велико Търново“, извършва Индивидуална оценка на потребностите в дома на кандидат-потребителя, след което лицето се включва като потребител по проекта.

V. ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА УСЛУГАТА

С цел информиране на по-голяма част от населението на Община Велико Търново и най-вече за жителите на малките, отдалечени и труднодостъпни населени места, които имат ограничен или напълно липсващ достъп до здравни грижи са изготвени информационни материали /брошури/ с най-важните и основни аспекти от Програмата. Същите са предоставени на всички Кметове/Кметски наместници на населените места в общината.

Актуална информация за предоставяните дейности е налична и на официалната електронна страница на Община Велико Търново.

Съгласувал:

СНЕЖАНА ДАНЕВА – ИВАНОВА

Заместник - кмет „Финанси“

НЕЙКО ГЕНЧЕВ

Заместник - кмет „Хуманитарни дейности“

РОСИЦА ДИМИТРОВА

Директор на Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“

Изготвил:

Д-р Диляна Вачкова-Петрова - Главен експерт в Дирекция СДЗ

Милена Стефанова - Главен експерт в Дирекция СДЗ